

Tekst: DOUWE ANNE VERBRUGGE | Fotografie: LODE GREVEN

Schudden ZONDER tijdsbesef

Vrijbuitter en
boerenknecht
Roberto Elsing

Zo'n oneindig lange, lome zomermiddag in het hooiland. Het had zomaar 1936 kunnen zijn. Of 1952. Het gespierde lijf van de Friese merrie Sjoeke glanst in de zon. Boerenknecht Roberto Elsing klimt op de vorkjesschudder om het hooiland klaar te maken voor de balenpers. Hij trekt zijn bretels recht voordat hij het paard weer aanspoort. "Ja, zo loop ik er altijd bij. Geen spijkerbroek voor mij." Een zacht briesje uit het oosten steekt op.

'Je zou denken dat ik een
'boerenhipster'
ben, maar met dat hippe
gedoe heb ik absoluut
geen affiniteit'

Doodstil is het in de polder. Geen geronk en dieselwalmen van monsterachtig grote trekkers. Alleen het ritmisch ratelen van de oude hooischudder, het gekwetter van langs scherpende boerenzwaluwen en het gesnuif van het Friese trekpaard klinkt. De twintigjarige Roberto verkiest de pk's van het edele dier boven die van een vette Deutz. "Om met dit machtig mooie dier in je eentje in de polder aan het werk te zijn, dat geeft mij zoveel voldoening en blijdschap. Al dat gehaast is niets voor mij."

Honderd jaar eerder

Roberto is een bijzondere verschijning. Zijn rossige bakkebaarden lopen over in een gultige snor. De boerenknecht is altijd getooid in een boezeroen of boerenkiel. "Die kun je nog kopen in een winkel in Staphorst. De blauwe boerenbroek en de bretels zijn makkelijker verkrijgbaar, gewoon bij een doorsnee boerenwinkel." Klompen en geitenwollen sokken ontbreken uiteraard niet. "Je zou denken dat ik een 'boerenhipster' ben, maar met dat hippe gedoe heb ik absoluut geen affiniteit. Ik vind het gewoon prettig om in kleren van vroeger te lopen. Dat deed ik als kind al. Zat ik op zolder in oude kisten te speuren naar kleding uit de tijd van mijn opa en oma. Mijn ouders hadden daar gelukkig geen moeite mee, die lieten mij begaan. Ik denk dat ik gewoon honderd jaar eerder geboren had moeten worden, die tijd paste mij beter. Maar goed, dat is niet zo. Ik moet er nu van maken wat ervan te maken is. En dat doe ik op mijn manier. Of ik in

een eerder leven boerenknecht ben geweest? Welnee. In reïncarnatie of dat soort dingen geloof ik absoluut niet. Wel in een leven na de dood."

Vrijbouter

Bij boer Jan Dirk Cazant in Harmelen heeft Roberto zes jaar geleden zijn plekkie gevonden. Na de agrarische school ging hij er aan de slag in het boerenwerk. Het liefst handwerk. Jan Dirk is maar wat blij met hem. "Roberto is zo sterk als een paard. Als er bij de geboorte van een kalfje geholpen moet worden, weet ik hem te vinden. Er zit zoveel power in die kerel." Samen met de moeder van Jan Dirk neemt Roberto ook het melken over als de boer verhinderd is. Maar de boerenknecht is niet fulltime in dienst bij boer Cazant. Daar is hij te veel een vrijbouter voor. "Even verderop in de buurt maak ik kaas, maar ook onderhoud ik een aantal tuintjes bij mensen en werk ik voor het waterschap om exotische planten op te sporen. Het gaat om invasieve exoten als grote watervanell en smalle theeplant. Kan ik lekker ongelimiteerd door de polders struinen. Goed geregeld toch!"

De baas

Voor het inspannen van de vijftienjarige Friese merrie neemt Roberto de authentieke vorkjesschudder mee naar een andere boerderij die ook aan de Breudijk in Harmelen ligt. Daar staat Sjoeke gestald. "De schudder komt oorspronkelijk uit het Duitse Sauerland. Ik heb er zelf nieuwe bomen opgezet, gemaakt van essenhout. Essenhout is veerkrachtig, het beweegt mee met het lichaam van het paard."

Sjoeke heeft er duidelijk zin in. "Ze wordt liever ingespannen dan opgezadeld. Ik heb haar van een oude man overgenomen. Ze was al gewend aan de weg, dus dat scheelt. Maar nog belangrijker is dat ik ben opgegroeid met dieren, zelf reed ik op mijn vijfde al 'onder het zadel'. Sjoeke is een mak paard, maar wel een met pit. Gelukkig kan ik goed overweg met paarden, niet om stoer te doen maar ik krijg alle paarden mak. Eigenlijk is het heel simpel: ik word alleen kwaad als het moet, en ik beloon ze als ze het goed doen. Als je daaraan vasthoudt, kun je ieder paard gehoorzaam krijgen."

'Je krijgt mij
het vliegtuig niet in.
Niets gedaan zo
hoog in de lucht'

'Ik moet er nu van maken wat ervan te maken is. En dat doe ik op mijn manier'

En ja, Sjoeke heeft ook weleens een flinke 'schup' gekregen van mij. Dat hoort erbij. Ze moet weten dat ik de baas ben."

Vrijgezel

De ouders van Roberto wonen in een 'doorsnee' huis, in een verstadst nieuwbouwdorp. "Ik kom er alleen om te eten en te slapen, haha. Want ook 's avonds na de warme prak ga ik snel de hort weer op. Er zijn zoveel leuke dingen te doen in het veld. Mijn ouders komen weleens bij mij op de boerderij kijken, maar wonen op het platteland zit er niet in bij hen." Een eigen boerderij is niet iets waar Roberto naar streeft. Te veel bureaucratie en regelgeving. "Laat mij maar lekker boerenknecht zijn, op die manier kan ik zelf bepalen wat ik doe." Een vrouw is er nog niet in het leven van de vrijbuiters. "Maar wat niet is, kan nog komen. Ik hoef er maar één te hebben. Het moet wel gelijk goed wezen, ik ben niet van aanzooien. En ja, het zou wel makkelijk zijn als ze mij kan volgen in de manier waarop ik leef. Wat dat precies inhoudt? Nou weet je, ik houd gewoon niet zo van dat vluchtige en haastige. Alles moet vandaag de dag snel en meteen klaar zijn. Geef mij maar dat gemeedelijke plattelandleven van vroeger. Ik weet wel dat ze toen ook hun zorgen hadden, maar ik geloof wel dat er meer tijd was voor elkaar en voor de dingen die ze deden. Moet je alleen al eens kijken naar al dit lederen tuigwerk dat om het paard hangt. Dit hoofdstel dat ik hier heb is honderd

jaar oud, en nog steeds goed. Dat komt omdat er tijd en moeite is gestoken in alle stiksels. En er zit ook nog een prachtig familiewapen op. Er is aandacht aan gegeven, dat vind ik zo mooi."

In het hooiland krijgt Sjoeke rustig maar duidelijk aangegeven wat te doen. 'Ho' en 'stap' zijn genoeg in de samenwerking tussen mens en paard. Met een hendel stelt Roberto de hoogte van de vorkjeschudder bij, om vervolgens weer een baan te trekken. In anderhalf uur lukt het om twee hectare te schudden. "Je moet bij dit werk niet in kantooruren van negen tot vijf denken. En dat is ook niet nodig, je kunt heerlijk wegdromen als je de tijd neemt om met het paard aan het werk te zijn. Tijd speelt geen rol."

Zondagse kleren

Met zijn werkmansknuisten verschuift hij het rieten hoedje, dat hij alleen op warme dagen als deze draagt. Gewoonlijk draagt hij een pet. Dat Roberto iedere dag in zijn outfit van boerenknecht loopt, is niet helemaal waar. "Op zondag als we naar de 'vergadering' van de Jehova's getuigen gaan, doe ik mijn goeie goed aan. En ook als ik langs de deuren ga om te vertellen over ons geloof heb ik mijn

zondagse kleren aan. En nee, dat van de 'voet tussen de deur' is een cliché. Discussies vermijd ik. Als Jehova's getuige wil ik een goed gesprek voeren met andere mensen. Als zij daar geen behoefte aan hebben: ook goed. Ik moet niets hebben van dat opdringerige. Daar moeten anderen bij mij ook niet mee aankomen."

Dat hij wat weg heeft van de Amish en de Mennonieten die in Canada en in de USA op een eigen manier invulling geven aan het boerenleven, daar kan Roberto wel in komen. "Al is hun geloof niet hetzelfde als het mijne, ik zou er best eens naartoe willen. Alleen krijg je mij het vliegtuig niet in. Niets gedaan zo hoog in de lucht. Maar wereldvreemd ben ik niet hoor, ik kom de grens wel over. In het najaar ga ik vaak naar een boerenfamilie in Oostenrijk. Dan help ik met hooi binnenhalen en appels oogsten. Ik denk dat er best mensen zijn die soms jaloers zijn op de manier waarop ik leef, alleen zeggen ze dat niet. Maar eerlijk gezegd kan ik ook niet anders. Ik ben altijd zo geweest. Op school was ik al anders dan anderen, niet dat ik werd gepest of zo. Absoluut niet. Als dat dreigde, dan beet ik wel van me af. Ik ben een roodharige!" Een gulle glimlach verschijnt onder het rieten hoedje. Sjoeke zet aan. Het hooi hoog opgooiend.